

Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser 2010

Bröderna Torsten och Ragnar Söderberg 1950

»Stiftelserna har till ändamål att främja vetenskaplig forskning och vetenskaplig undervisnings- eller studieverksamhet av landsgagnelig innebörd, varvid företrädesvis de ekonomiska, medicinska och rättsvetenskapliga områdena skall komma ifråga.«

Verksamhetsåret 2010

TORSTEN OCH RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSE grundades den 5 maj 1960. Det betyder att Stiftelserna under året firat 50-årsjubileum. Om stiftelsernas tillkomst och verksamhet under dessa 50 år kan läsas i artikeln på sidan 5.

Under året har stiftelsernas tidigare gemensamme direktör och hedersledamot i Torsten Söderbergs Stiftelse med. dr h.c. Edvard Söderberg gått bort. Om hans mångåriga insatser för stiftelserna står att läsa i artikeln Edvard Söderberg in memoriam på sidan 4. Även Kammarrättspresident Henry Montgomery, tidigare suppleant i Ragnar Söderbergs Stiftelse, har gått bort under 2010. Hans rättrådighet och kunskap på de rättsvetenskapliga och kulturella områdena var mycket uppskattad av båda stiftelserna.

ANSLAGSGIVNINGEN. Under jubileumsåret har Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser sammanlagt anslagit cirka 242 miljoner kronor, varav Torsten Söderbergs Stiftelse närmare 122 miljoner kronor och Ragnar Söderbergs Stiftelse knappt 120 miljoner kronor. Fördelningen på ämnesområden kan ses i nedanstående sammanställning.

Det största gemensamma anslaget från stiftelserna har varit en andra del på 50 miljoner kronor av ett jubileumsanslag till Karolinska Institutet med anledning av institutets 200-årsjubileum. Den första delen anslogs förra året och uppgick också då till 50 miljoner kronor.

Bland andra gemensamma anslag kan nämnas närmare 6,7 miljoner kronor till professor Elisabeth Rynning, Uppsala universitet – *Medicinsk rätt – en satsning på forskningsmiljö, steg 1*, samt drygt 10 miljoner kronor till Kungliga Vetenskapsakademien för inrättande av ytterligare en forskningsprofessur i medicin.

Ett urval av Torsten Söderbergs Stiftelses anslag 2010:

- drygt 5,7 miljoner kronor till professor Christian Ax, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet för inrättande av *School of Accounting*.
- 3,1 miljoner kronor till professor Magnus Söderlund vid Handelshögskolan i Stockholm till ett *Center of Excellence* för marknadsföringsforskning.

- inom området medicin ett anslag på 4,5 miljoner kronor till docenten och överläkaren Maria Bokarewa, Göteborgs universitet för forskningen kring *Reumatoid artrit (RA) – en kronisk ledförstörande sjukdom*.
- 1 miljon kronor till *Sagaprojektet* – som syftar till att framställa en svensk översättning av de isländska sagorna, direkt från de fornisländska originalen.

Värt att nämnas är också att Torsten Söderbergs Stiftelse avsett 5 miljoner kronor till en särskild satsning i kriminologi samt ökat avsättningen till en särskild satsning i ekonomi/rättsvetenskap med 11 miljoner kronor till sammanlagt 20 miljoner kronor.

Ett urval av Ragnar Söderbergs Stiftelses anslag 2010:

- drygt 5,5 miljoner kronor i medicin till Ann-Beth Jonsson vid Stockholms universitet och projektet *Bacteria-Host interplay during disease progression*.
- cirka 2 miljoner kronor till Linköpings universitet och Daniel Västfjälls forskning kring vad som motiverar människor att agera på ett altruistiskt sätt vid beslut om ekonomisk välgörenhet.
- till Kungliga Vetenskapsakademien, 1,3 miljoner kronor för *Vidareutveckling av NTA-teman för ökat lärande och läsande i naturvetenskap och teknik*.
- drygt 5 miljoner kronor till professor Gregor Noll och projektet *The Impact of Military Training Practices on Targeting Law*.

PRISERNA. Stiftelserna har gemensamt under året delat ut tre priser som presenteras på sidorna 10 och 11.

STIFTELSEARNAS ADMINISTRATION. Stiftelserna har under 2010 valt att frångå ett gemensamt kansli och från och med hösten 2010 drivs kansliverksamheterna under olika ledning och på olika adresser. Kjell Blücker är nu vd för Ragnar Söderbergs Stiftelse. Marianne Raidna har under året rekryterats som chef för Torsten Söderbergs Stiftelse.

Torsten Söderbergs Stiftelses kansli fortsätter att driva sin verksamhet på Karlavägen 41 i Stockholm och Ragnar

ANSLAGENS FÖRDELNING PÅ ÄMNEOMRÅDE, KRONOR

Ämnesområde	Torsten Söderbergs Stiftelse	Ragnar Söderbergs Stiftelse
Medicin	56 225 543	53 942 188
Ekonomi	26 085 420	31 260 431
Rättsvetenskap	25 224 300	25 945 193
Övrigt	14 409 528	8 687 670

Söderbergs Stiftelses kansli finns tills vidare på Östermalms-torg 1 i Stockholm.

Ragnar Söderbergs Stiftelse introducerade under 2010 ett nytt elektroniskt ansökningssystem, som även Torsten Söderbergs Stiftelse nyttjade under året.

Som en naturlig följd av delningen av kanslierna beslutade Torsten Söderbergs Stiftelse att under 2011 utveckla ett eget elektroniskt ansökningssystem inför ansökningsomgången 2011 samt en ny hemsida. Dessa planer har i början av 2011 konkretiserats och utvecklingen är i full gång.

Stiftelserna har ett fortsatt samarbete vad gäller anslag och priser. ■

ANSLAGENS FÖRDELNING PÅ LÄROSÄTEN, KRONOR

Karolinska Institutet	60 372 740
Göteborgs universitet	42 944 518
Lunds universitet	24 184 950
Stockholms universitet	21 283 565
Uppsala universitet	16 303 033
Handelshögskolan i Stockholm	13 992 769
Kungliga Vetenskapsakademien	11 982 666
Ratio – Näringslivets forskningsinstitut	3 740 871
Umeå universitet	2 680 861
Centrum för näringslivshistoria/Svensk Form	2 425 000
Internationella Handelshögskolan i Jönköping	2 351 405
Övriga mottagare (≤2 mkr)	18 741 810
Priser med omkostnader	4 776 085
Avsättning till satsning ekonomi/rättsvetenskap	11 000 000
Speciell satsning kriminologi	5 000 000
Summa	241 780 273

TORSTEN SÖDERBERGS STIFTELSE

Styrelse

Tomas Söderberg, fil. dr h.c., ordförande, Källered
Richard Arvidsson, docent, vice ordförande, Lidingö
Peter Söderberg, fil. kand., ledamot, Göteborg
Maria Söderberg, civ. ekon., ledamot, Stockholm
Wanja Söderberg, teol. stud., suppleant, Marstrand
Anna Söderberg, fil. kand., suppleant, Stockholm
Elisabet Söderberg, doktorand, suppleant, Stockholm
Torsten Söderberg, produktutvecklare, suppleant, Hällingsjö

Vetenskapliga rådgivare

Professor Harry Flam, internationell ekonomi, Stockholms universitet, ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien
Professor em. Claes-Robert Julander, företagsekonomi, Handelshögskolan i Stockholm, ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, f.d. rektor
Professor em. Gustaf Lindencrona, finansrätt, Stockholms universitet, ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien, f.d. rektor
Professor Bo Ralph, nordiska språk, Göteborgs universitet, ledamot av Svenska Akademien
Professor em. Hans Wigzell, medicin, Karolinska Institutet, ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien, f.d. rektor

TORSTEN SÖDERBERGS STIFTELSE

Total anslagsgivning 2010, kronor	121 944 791
Förmögenhet 2010, kronor	3 479 935 059

RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSE

Styrelse

Ragnar Söderberg, civ. ekon., ordförande
Marie Söderberg, professor, vice ordförande
Barbro Montgomery, fru, ledamot
Katarina Söderbaum, civ. ekon., ledamot
Jan Söderberg, ekon. dr h.c., suppleant
Lars Söderberg, civ. ekon., suppleant
Alexandra Montgomery, vd, suppleant
Ann Stern, civ. ekon., suppleant

Beredningsgrupper 2010

Ekonomi

Magnus Henrekson, professor, Institutet för näringslivsforskning, ordf.
Barbara Czarniawska, professor, Göteborgs universitet
Olof Arwidi, professor, Lunds universitet

Rättsvetenskap

Kristina Ståhl, professor, Regeringsrätten, ordf.
Claes Sandgren, professor, Stockholms universitet
Per Cramér, professor, Handelshögskolan, Göteborgs universitet

Medicin

Hans Wigzell, professor em., Karolinska Institutet, ordf.
Olle Stendahl, professor, Linköpings universitet
Ulf Smith, professor, Sahlgrenska universitetssjukhuset

RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSE

Total anslagsgivning 2010, kronor	119 835 482
Förmögenhet 2010, kronor	3 695 519 849

Edvard Söderberg in memoriam

TORSTEN OCH RAGNAR Söderbergs Stiftelsers tidigare gemensamme direktör, hedersledamoten i och tidigare vice ordföranden för Torsten Söderbergs Stiftelse, medicine hedersdoktor vid Karolinska Institutet, Edvard Söderberg avled den 30 september 2010 i en ålder av 72 år.

Edvard Söderberg föddes i Göteborg, son till generalkonsul Torsten och dennes hustru Wanja Söderberg, född Aminoff. Efter studentexamen vid Göteborgs Högre samskola och befälsutbildning vid Signalregementet i Uppsala blev det juridikstudier i Lund. Han drev sedan framgångsrikt Hornsunds egendom i Sörmland där han skapade en unik miljö. Hans generositet sträckte sig långt bortom den omedelbara familje- och vänkretsen.

De båda stiftelserna bildades år 1960 då Edvard Söderberg i likhet med sina bröder och kusiner avstod arvsrätt. Idag tillhör stiftelserna Sveriges allra största och delar tillsammans ut cirka 250–300 miljoner kronor årligen. Edvard Söderberg var under femtio år verksam i Torsten Söderbergs Stiftelse och under nära 25 år, till sommaren 2008, var han stiftelsernas gemensamme direktör.

EDVARD SÖDERBERGS RÄTTRÅDIGHET skapade ett starkt förtroende för stiftelsernas verksamhet. Även om fullföljandet av donatorernas vilja handlar om andras önskemål och intentioner är förvaltandet inte lika med något passivt. Tvärtom gäller det att aktivt se till att stadgarna följs och bland annat inte låta personliga intressen styra. Edvard var tydlig med att ett aktivt förvaltarenskap också kräver konsten att tolka regelverket i förhållande till tid och tidsanda. Som ett uttryck för denna framåtblick blev Edvard en drivande kraft bakom stiftelsernas utveckling och intiativtagare till Handelspriset, Söderbergska priserna i ekonomi, medicin och rättsvetenskap, i dag på miljonbelopp. Därtill deltog han verksamt i tillskapandet av världens största designpris som bär namnet *Torsten och Wanja Söderbergs nordiska pris i design och konsthantverk*. Kansliverksamheten drevs effektivt och Edvard var till och med långt före de allra flesta organisationer med att ta initiativ till en hemsida för att informera om verksamheten.

Foto: Ulf Sirborn

Rektor, professor Harriet Wallberg-Henriksson och Edvard Söderberg vid Karolinska Institutets promotionshögtid 2008.

VETENSKAPSVÄRLDEN FRAMHÅLLER Edvard Söderbergs personliga och professionella engagemang för forskningen och hans lågmälda ledarskap. Forskarna uppskattade också Edwards personliga touch med handskrivna brev och anslag som betalades med check – det skulle märkas att man fick ett anslag.

FÖR EDVARD VAR DET också viktigt att lyfta fram att privata stiftelser, såsom de Söderbergska, har en särskild roll att spela i samhället genom att dessa kan satsa på forskning på ett friare sätt än stiftelser med annan tillkomsthistoria.

Edvard Söderberg blev hedersdoktor vid Karolinska Institutet, fick *EFI Research Award* vid Handelshögskolan i Stockholm och utmärkelsen *Socii et Amici Universitatis Gotoburgensis* för sitt arbete.

Edwards Söderbergs livsverk har i hög grad medverkat till att skapa ekonomiska möjligheter för många i forskningens tjänst att utveckla sina forskningsområden. Det har många forskare vid Sveriges universitet och högskolor kunnat intyga med stor tacksamhet. En hedersman har lämnat arenan.

Tomas Söderberg
Barbro Montgomery

Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser

50 år

Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser bildades år 1960. Donationshandlingarna är dagtecknade den femte maj detta år. Dagen var inte vald av en slump. Den femte maj år 1866 inregistrerades i Stockholm handelsbolaget Söderberg & Haak, som skulle komma att utvecklas till Sveriges största järngrossist. Den femte maj kom senare också att bli Söderberg & Haak AB:s traditionella bolagsstämmoday. Man kan säga, att donatorerna genom val av donationsdag knöt an till släktens historia. Detta föll sig naturligt då de två lika stora donationerna uteslutande utgjordes av aktier i Förvaltnings AB Ratos (numera Ratos AB), som då kommit att bli moderföretag till det tidigare familjeföretaget Söderberg & Haak AB. Grundare av Söderberg & Haak var Per Olof Söderberg, donatorbrödernas farfar. Han var född i Åmål 1836 som son till handlanden Gustaf Adolf Söderberg, född 1799. Släktens traditioner inom handeln är alltså betydligt äldre än Söderberg & Haak.

INITIATIVTAGARE TILL STIFTELSENA var Ragnar Söderberg. Donationerna föregicks av ganska långa diskussioner. Eftersom Torsten Söderberg vid denna tidpunkt var svårt sjuk, företrädde han därvid i stor utsträckning av sin hustru Wanja, född Aminoff, som också samrådde med makarnas barn. Hon bidrog även med hälften av donationen till Torsten Söderbergs Stiftelse.

Bägge stiftelserna har till ändamål att främja vetenskaplig forskning, undervisnings- och studieverksamhet av landsgagnelig innebörd, varvid företrädesvis de ekonomiska, medicinska och rättsvetenskapliga områdena ska komma i fråga. Att stiftarna valde att särskilt ange och gynna dessa tre områden hade sin bakgrund bland annat i att Torsten Söderberg hade sin utbildning inom juridiken och att Ragnar Söderberg var diplomerad från Handelshögskolan i Stockholm. Medicinområdet var ett gemensamt intresse.

Ytterligare ett område som diskuterades, i samband med vilka ändamål som skulle vara särskilt gynnade, var kulturell forskning. Då man uppenbarligen inte ville ha fler än tre särskilt prioriterade områden angivna i donationshandlingarna, fick kulturen där stryka på foten för juridiken. Dock har stiftelserna, med stöd bland annat i den diskussion som föregick donationerna, under åren även gett anslag till kulturell forskning.

PÅ SAMMA SÄTT som valet av donationsdag anknöt till släktens historia, syftade valet av stiftelsernas styrelseledamöter framåt mot framtida insatser av släktens medlemmar: Alla ordinarie styrelseledamöter, såväl som på en i vardera stiftelse, och samtliga suppleanter togs ur donatorfamiljernas kretsar. Den förste utomstående styrelseledamoten i Torsten Söderbergs Stiftelse var borgmästaren Gösta Wilkens och i Ragnar Söderbergs Stiftelse generaldirektören Axel Gjores.

Under de första femtio verksamhetsåren har tre generationer av släkten kommit att engagera sig i styrelsearbetet.

Eftersom Torsten Söderberg gick bort redan år 1960, var han endast under kort tid Torsten Söderbergs Stiftelses ordförande och deltog inte i verksamheten utan de tre sönerna fick direkt träda in.

Hustrun och meddonatorn Wanja var dock aktiv. Äldste sonen Olof lämnade snart landet och huvudansvaret kom att vila på bröderna Tomas, nu ordförande, och Edvard, under många år vice ordförande och sedermera stiftelsernas gemensamma direktör. Torsten Söderbergs Stiftelse påbörjade redan tidigt introduktionen av den tredje generationen till styrelsen, först Olofs äldste son Peter Söderberg och sedan Edvards äldsta dotter Maria Söderberg. Flera av de tre brödernas barn är idag suppleanter. Richard Arvidsson utgör idag styrelsens utomstående ledamot.

Utdelning av Torsten och Wanja Söderbergs Pris 2007. Från vänster Tomas Söderberg, Katarina Söderbaum, Ted Hesselbom, HKH Kronprinsessan Victoria och designgruppen Norway Says; Torbjörn Anderssen, Andreas Engesvik och Espen Voll.

Ragnar Söderberg höll fram till sin död 1974 i ordförande-klubban i Ragnar Söderbergs Stiftelse. Äldste sonen Johan tog sedan över och därefter följde den yngre sonen Erik Söderberg. Barbro Montgomery är idag den styrelseledamot som tjänat längst. Sven Söderberg var ordinarie ledamot i styrelsen fram till sin död. När Sven gått bort påbörjade Ragnar Söderbergs Stiftelse sin växling till den tredje generationen och några år senare, år 2009, blev Ragnar Söderberg (jr) ordförande, Marie Söderberg trädde in som vice ordförande och Katarina Söderbaum, mångårig suppleant, blev då ordinarie ledamot. Suppleanterna är barnbarn till Ragnar Söderberg. Ingemar Ståhl var under många år utomstående ledamot och vice ordförande i stiftelsens styrelse.

STIFTELSEARNAS ALLRA FÖRSTA ANSLAG gavs till följande forskningsområden:

- Ämnesomsättningsmekanismer i CNS vid normala och patologiska tillstånd, Göteborgs universitet.
- Vidareutveckling av metoder att inspektera hjärtats hålrum och avlasta vänsterhjärtat vid hjärtsvikt, Kungliga Karolinska medikokirurgiska institutet.
- Fördelningen och omsättningen av radioaktivt vitamin B12 i normala vävnader och tumörer, Kungliga Veterinärhögskolan.
- Ekonomisk forskning och undervisning, Handelshögskolan i Stockholm.
- Distributionsområdet rörande kostnads- och intäktsgrepp som påverkar prissättningstekniken inom parti-handeln, Sveriges Grossistförbund.
- Fond för gästprofessur vid juridiska fakulteten, Lunds universitet.

Förteckningen över beviljade anslag år 2010 i denna årskrift är betydligt längre men forskningsområdena, om än naturligtvis påverkade av forskningsfrontens förflyttning under dessa femtio år, känns ändå bekanta.

Under stiftelsernas femtio år har huvuddelen av anslagen gått till ett stort antal forskningsprojekt inom de ekonomiska, medicinska och rättsvetenskapliga områdena. Ett område som särskilt bör nämnas är forskning inom handelsområdet. Största anslagsmottagare de senaste tio åren har varit Karolinska Institutet, tätt följt av Handelshögskolan i Stockholm och Göteborgs universitet.

MÅNGA ANSLAG TILL KAROLINSKA INSTITUTET har följt på det första stiftelserna gav år 1961. År 2007 gjorde stiftelserna sin dittills största donation till Karolinska Institutet då 45 miljoner kronor anslags till uppstarten av projektet *LifeGene – en studie i nationell hälsa*. Med anledning av institutets 200-årsjubileum år 2010 donerades 100 miljoner kronor. Denna jubileumssatsning består av olika delar, bland annat 50 miljoner kronor till en professur med permanent karaktär, *den Söderbergska Jubileumsprofessuren i medicinsk forskning*. När denna professur avses att utlysas för första gången ska den inriktas mot biomedicinsk forskning men huvudinriktningen är tänkt att skifta över åren. Den andra halvan, 50 miljoner kronor, satsas i tre professurer med klinisk medicinsk forskningsinriktning. Dessa har ett kortare tidsperspektiv. Stiftelserna har under sina 50 år stöttat ett stort antal högkvalitativa forskningsprojekt vid Karolinska Institutet.

HANDELSHÖGSKOLAN I STOCKHOLM har under åren fått flera av de allra största enskilda donationerna, bland annat en professur i ekonomisk geografi redan år 1966 med

anledning av Söderberg och Haaks 100-årsjubileum uppkallad efter företagets grundare Per Olof Söderberg. År 1975 donerade stiftelserna föreläsningssalarna *Torsten* och *Ragnar* och under 1990-talet även en omfattande renovering av desamma. Vidare har stiftelserna skänkt *Ragnar Söderbergs professur i ekonomi* om 20 miljoner kronor år 1999 med anledning av Ragnar Söderbergs 100-årsdag. I början av 2000-talet anslogs 40 miljoner kronor till Handelshögskolans satsning på *Full Time MBA*. Torsten och Ragnar Söderbergs far Olof A. Söderberg var en av initiativtagarna till Handelshögskolan. Till skolans 100-årsjubileum år 2009 gjorde stiftelserna därför en donation om sammanlagt 100 miljoner kronor till två professurer – en i företagsekonomi, med inriktning på företagande och ledning och en professur i nationalekonomi. Under många år har stiftelserna med avsevärda belopp finansierat ett större antal forskningsprojekt vid högskolan bland annat inom områdena handel och marknadsföring liksom redovisning och finansiering.

ÄVEN GÖTEBORGS UNIVERSITET fick del av stiftelsernas allra första anslag år 1961. Under åren har stiftelserna skänkt betydande belopp till forskning vid Handelshögskolan och Sahlgrenska akademien men på senare år har Högskolan för Design och Konsthantverk också kommit i fokus. År 1989 anslag stiftelserna medel till *Söderberginstitutet för handelsforskning* som kom att spela stor roll för forskningen i konsumtionsvetenskap och marknadsföring. Under början av 2000-talet donerades 20 miljoner till *Torsten och Ragnar Söderbergs professur* vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. Stiftelserna har också anslagit betydande medel till ämnet redovisning. År 2007 beslutade Torsten Söderbergs Stiftelse att göra en särskild satsning på *Design Management*, ett samarbete mellan Handelshögskolan och Högskolan för Design och Konsthantverk. Satsningen, som rönt interna-

tionell uppmärksamhet, innebär bland annat att stiftelsen anslår 40 miljoner kronor till en professur. År 2009 beslutade stiftelserna att med 40 miljoner finansiera en professur i ämnet *Business History*. Redan dessförinnan hade stiftelserna under flera år stöttat ämnet ekonomisk historia. Även ämnet internationellt företagande har fått ansevärda anslag. Stiftelserna har också möjliggjort ett stort antal projekt vid Sahlgrenska akademien som exempel kan nämnas en satsning om 10 miljoner kronor till projektet *Novel Therapies in Cancer and Viral Infection* år 2007.

YTTERLIGARE EXEMPEL PÅ större projekt och satsningar vid andra institutioner är: *PET-kamera* för utbildning av hjärnan till Uppsala universitets PET-center år 1989. Vid Lunds universitet inrättades år 2002 *Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelsers professur till minne av Samuel Pufendorf*. Tjänsten ska innehas av en professor inom jurisprudence. År 2007 när juridiska fakulteten vid Stockholms universitet firade 100 år inrättades en professur i rättsvetenskap. Vidare har stiftelserna vid Kungliga Vetenskapsakademien inrättat akademiforskartjänster i rättsvetenskap, historia/ekonomisk historia, medicin, rättsvetenskap/rättsteori samt i samhällsvetenskap främst ekonomi och rättsvetenskap. Dessa har inrättats på fem år och innehavaren utses av akademien. Vid Kungliga Vetenskapsakademien har också inrättats en donationsprofessur i ekonomi samt forskningsprofessurer i medicin finansierade av stiftelserna.

I MITTEN AV 1980-TALET uppkom tanken på att inrätta ett större, årligt, nationellt pris inom stiftelsernas huvudområden. Efter överenskommelser med Kungliga Vetenskapsakademien och Svenska Läkaresällskapet inrättades *det Söderbergska Priset*. Kungliga Vetenskapsakademien utdelar vartannat år priset i ekonomi eller rättsvetenskap och Svenska Läkaresällskapet vartannat år i medicin. Prissumman har successivt höjts och är nu på en miljon kronor. Uppmuntrade av framgångarna med detta pris inrättade stiftelserna ytterligare tre priser: *Söderbergska Handelspriset* i samarbete med Svensk Handel om 500 000 kr, *Söderbergska Journalistpriset* i samarbete med bland annat Svenska Läkaresällskapet om 200 000 kr samt *Torsten och Wanja Söderbergs Pris*, ett nordiskt pris i design och konsthantverk på en miljon kronor instiftat med anledning av Torsten Söderbergs 100-årsdag år 1994. Det utdelas varje år av Röhska museet på Torsten Söderbergs födelsedag den 4 november.

STIFTELSER BÄR EVIGHETENS PRÄGEL. De intentioner Torsten Söderberg och hans hustru Wanja samt Ragnar Söderberg hade vid bildandet av stiftelserna kommer under oöverskådlig tid bidra till utvecklingen av svensk forsknings- och undervisningsverksamhet. ■

År 1975 donerade stiftelserna föreläsningssalarna Torsten och Ragnar till Handelshögskolan i Stockholm och under 1990-talet även en omfattande renovering av desamma.

Foto: Magnus Söderlund

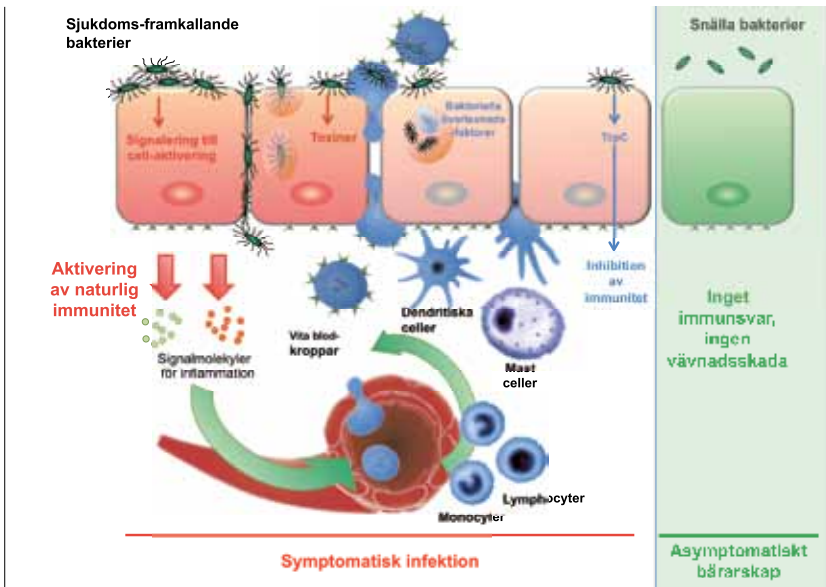
De Söderbergiska Stiftelserna

– befriande aktörer i svensk medicinsk forskning

Sverige har en stolt tradition av tilltro till forskning och utbildning som drivkraft av samhällets förädling och utveckling. Trots att vi är ett litet land med gles befolkning "at the end of the universe", som man säger i *Liftings guide till galaxen*, har vi en stark internationell identitet kopplad till de stora internationella forskningspriser, som vi förvaltar och delar ut. Detta ansvar tvingar oss, om nu tvång skulle behövas, att vara medvetna om var den internationella forskningsfronten befinner sig och svensk forskning pågår därmed i dialog med de främsta, även om den inte alltid når dit.

Industrialister och handelsmän som som Nobel, Söderberg, Carnegie och Rockefeller var pionjärerna som med sin tro på framtiden och på kunskapens makt la grunden till att öka forskningens status. Deras modell inspirerade moderna efterföljare som Bill och Melinda Gates att fortsätta den generösa trenden, och i deras fall att söka kompensera för snedfördelningar i världens läkemedelsbehov som uppstått på grund av ideologiska problem hos politiker eller hos de stora kommersiella spelarna, till exempel läkemedelsföretagen. Forskningsstiftelserna tar därmed också ett ansvar att marknadsföra forskningens betydelse och utgör ett viktigt komplement till de statliga forskningsfinansiärerna.

I Sverige ger de privata stiftelserna ett unikt tillskott till den fria forskningen. Politisk styrning av statliga forskningsmedel flyttar ofta fokus från de grundläggande stora forskningsfrågorna till politiskt och industriellt gångbara, tillämpade forskningsfält som är mer lättbegripliga för allmänheten. Visst är det viktigt med produktutveckling och förbättringar av redan

En patogen bakterie (röda panelen t.v.) attackerar vävnaderna och aktiverar immunitet och inflammation, som orsakar symptom och vävnadsskada, trots att infektionen sedan läker ut. Immunsvarets signalmolekyler rekryterar specifika immunceller som direkt kan döda bakterierna eller skapa en bakteriedödande miljö. Normalfloras bakterier etablerar symbios med värderna (gröna panelen t.h.) utan att orsaka inflammation. Därmed hämmas vävnadsskada samtidigt som bakterierna överlever.

befintliga kunskaper, men de forskningsfynd som förändrar vårt samhälle på lång sikt är nästan alltid de grundläggande, oförutsedda iakttagelser som leder tanken i helt nya riktningar. När Watson och Crick, år 1953, publicerade sin modell av "the double helix" var det inte många som förutsåg den enorma utveckling av molekylärbiologi och genteknologi som följde och som nu gör DNA och dess funktioner till allmän-gods i skolorna, inkomstkälla för näringslivet och ett nytt sätt att förklara verkligheten i alla delar av samhället.

Det Söderbergiska Priset i medicin från Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser utdelas vart annat år. Dessutom ges stora bidrag till medicinsk forskning vid årliga ansökningstillfällen. Min forskningsgrupp har haft förmånen att under flera år erhålla stora anslag från stiftelserna.

Vi arbetar med två stora vetenskapliga problem:

I. Infektioner och immunitet.

Vilka bakterier är farliga och vem blir sjuk? Vi har karakteriserat mekanismer för bakteriernas vävnadsattack, som avgör om bakterierna orsakar svåra, kanske livshotande sjukdomar eller om de avväpnas och blir en positiv del av normalfloran i tarmen och på andra slemhinnor. Kunskapen om bakterievirus och inflammation ger nya möjligheter att uppnå en mer detaljerad bild av patientens infektion. Bakterierna är nu inte bara intressanta beroende på vilka antibiotika som dödar dem. Med nya metoder kan bakteriernas aggressivitet mätas och vi kan värdera om den stämmer med patientens kliniska bild.

Vi har också visat hur immunsvaret hos en genetiskt känslig patient ger

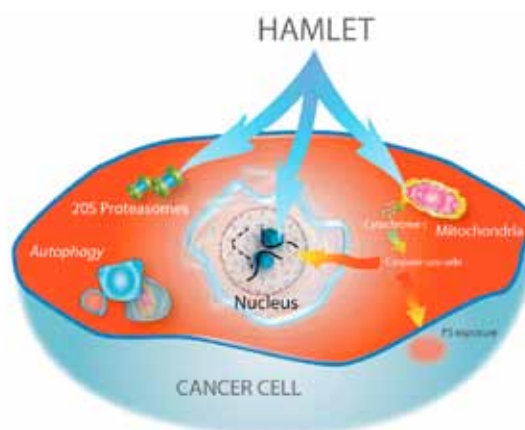

svårare sjukdom, på grund av ökad inflammation och vävnadsskada och hur patienter med skyddande immunogenetiska profiler istället bibehåller en nyttig symbios mellan värd och mikroorganism. Patienternas försvarsberedskap bestäms av den naturliga immuniteten, som antingen kan vara sänkt eller ökad. Överdriven aktivitet, som hos patienter med mutationer i gener för IRF3 eller CXCR1, medför svår, akut symtomatisk infektion och vävnadsskada. Sänkt aktivitet, beroende på mutationer i Toll-receptorer och adaptor-proteiner kan istället vara skyddande och leda till nyttigt bärarskap av bakterier, men utan symptom.

Vårt mål är att förstå hur immunsvaret mot bakterierna skiljer sig mellan känsliga och resistenta patienter och hur genetiska egenskaper påverkar infektionens svårighetsgrad. Vi undersöker också hur bakterierna utnyttjar situationen med dramatiska effekter. Detta projekt kan ses som ett exempel på "molekylär medicin" där ny kunskap om sjukdomsmekanismer kan få direkta kliniska konsekvenser om de används som bas för diagnostik och behandling.

II. Cancer och celldödsmekanismer; HAMLET.

Vi har upptäckt en helt ny grupp av molekyler med mycket intressanta egenskaper. HAMLET är det första exemplet – den dödar tumörceller, men lämnar frisk vävnad opåverkad. Tumörcellerna dör genom en ny, mångfacetterad process, en "snäll" form av celldöd som till skillnad från cellgifter, inte verkar orsaka vävnadsskada. Många olika typer av tumörceller dödas av HAMLET som också minskar tumörutvecklingen hos patienter i kliniska studier och i djurmodeller. Alla dessa dramatiska effekter beror förvånande nog på att HAMLET aktiverar signalvägar för död, som finns kvar i tumörceller, som annars brukar vara de mest svåra att avdöda. Mekanismen är inte helt klar, men HAMLET invaderar tumörceller men inte friska celler och sätter igång ett komplext

HAMLET dödar tumörceller snabbt, med flera olika angreppspunkter som var och en är nödvändiga för cellers överlevnad. HAMLET skadar mitokondrierna, som styr cellers respiration och energiproduktion, angriper proteasomerna, som normalt bryter ner överkända proteiner, går in i kärnan och binder till kromatinet genom histoner, men inte DNA. Parallellt med dessa angrepp inne i tumörcellen aktiverar HAMLET på cellytan ett antal viktiga signalvägar, som styr själva dödsförloppet.

dödsmaskineri. Eftersom HAMLET dödar tumörceller behövs mer kunskap om komplexets utseende och funktion. HAMLET består av ett nästan överkända protein och en fettsyra, men liknar inte tidigare kända molekyler. Våra resultat tyder på att HAMLET har genomgått stora strukturella förändringar jämfört med proteinet lactalbumin, som är dess beståndsdel tillsammans med fettsyran. En tredimensionell bild av HAMLET skulle visa hur konformationsförändringen påverkar strukturen samt var fettsyran binder till proteinet.

Våra närmaste mål är nu att lösa hur HAMLET dödar tumörceller, hur HAMLET-komplexet ser ut och hur HAMLET kan användas som läkemedel.

Forskningsfinansiering gäller givetvis i första hand att möta ganska precisa utgifter för anställda och drift. Dessutom handlar det om att nå en "kritisk massa", som tillåter teknologisk förnyelse och konceptuell utveckling. De Söderbergiska forskningsanslagen har tillåtit oss att etablera tekniker för *genome-wide transcriptomics* och *bioinformatik*, som gör det möjligt att identifiera nya gener och mekanismer i våra två projekt. Vi har fått hjälp att bygga upp en unik infektionsenhet med genetiskt modifierade möss och har redan sett viktiga behandlingseffekter på tumörbärande djur. Vi har också kunnat påbörja genetisk typning av sjukdoms-

känslighet på människa. När jag började min forskning 1975, hos Lars-Åke Hanson vid Göteborgs universitet, var målet att identifiera personer som löpte risk för återkommande svåra infektioner och njurskada. Nu börjar vi få verktyg för just en sådan analys.

HAMLET har redan visats fungera terapeutiskt på människa i studier på hudpapillom och död av tumörceller har visats hos patienter med blåscancer. Våra nya data visar också att HAMLET är effektivt mot tjocktarmscancer i en djurmodell, och nya kliniska studier planeras.

Catharina Svanborg, professor, Lunds universitet, mottagare av Söderbergiska Priset i medicin 2006

Det Söderbergiska Priset i medicin

Foto: Lasse Skog

I samarbete mellan Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser och Svenska Läkaresällskapet utdelades det Söderbergiska Priset i medicin på en miljon kronor, till Lars Klareskog, professor vid Karolinska Institutet. Priset delades ut den 29 september 2010 vid ett halvdagsseminarium arrangerat av Svenska Läkaresällskapet och mottagaren, med ämnet *The changing fate of the rheumatic patient*.

Lars Klareskog får priset ”för sin unika forskning inom ämnesområdet reumatologi – ’från molekyl till klinik, från gen till patientnytta.’ Som en av Sveriges mest internationellt kända kliniska forskare har Klareskog identifierat viktiga mekanismer för uppkomsten av ledgångsreumatism (reumatoid artrit). Hans insatser har lett till en fördjupad och förnyad förståelse kring hur enstaka livsstilsfaktorer i intimt samspel med patientens genetiska konstitution kan orsaka immunologiska reaktioner och ge upphov till olika kroniska inflammatoriska sjukdomar. Denna forskning har bidragit till framtagandet av nya framgångsrika behandlingar av reumatoid artrit, byggda på såväl cellulära som molekylära mekanismer. Därtill har Klareskog på ett föredömligt sätt involverat patienten i behandling och uppföljning. Han har även framgångsrikt verkat för att sammanföra patientdata till väl fungerande databaser vilket skapar bättre möjligheter för att snabbare få fram nya läkemedel mot reumatoid artrit.”

Margareta Troein Töllborn, ordförande Svenska Läkaresällskapet

Det Söderbergiska Handelspriset

Foto: Magnus Söderlund

Det Söderbergiska Handelspriset utdelas årligen av en jury utsedd av Svensk Handel och stiftelserna i samråd. Priset på 500 000 kronor utdelas till den eller de som genom framstående teoretiska och praktiska insatser bidragit till utvecklingen inom distributionsområdet i vid bemärkelse. Priset kan tilldelas såväl den som genom forskning lämnat väsentliga bidrag till utvecklingen inom distribution och marknadsföring, som till den som genom innovativt tänkande och affärsbegåvning utvecklat en bärande affärsidé eller effektiviserat varuhanteringen.

Priset år 2010 tilldelades Anders Lönnér för att han genom nya och djärva strategier inom handeln med läkemedel framgångsrikt utvecklat det svenska företaget Meda AB och därmed också ökat konkurrensen på den svenska läkemedelsmarknaden.

Anders Lönnér har omvandlat Meda AB från ett rent agenturbolag, som distribuerar och marknadsför andra företags preparat, till ett företag med tre affärsområden: parallellimport av läkemedel, medicintekniska produkter samt Pharma, läkemedel för främst mage och tarmar.

Prisutdelning och prisföreläsning ägde rum i samband med Svensk Handels årsstämma den 10 maj 2010.

Dag Klackenborg, vd Svensk Handel

Torsten och Wanja Söderbergs Pris

Torsten och Wanja Söderbergs Pris i design och konsthantverk, på en miljon kronor, tilldelades designgruppen Front. Priset utdelas i samarbete mellan Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser och Röhsska museet. Priset delades ut i samband med en högtidlighet i Göteborg den 5 november 2010.

Motiveringen för priset lyder: ”Torsten och Wanja Söderbergs pris 2010 går till Sofia Lagerkvist, Charlotte von der Lancken och Anna Lindgren som bildar designgruppen Front. Innovation och nyskapelse är några av kriterierna för priset, dessa har varit extra betydande vid nämndens val av årets pristagare. Industridesigngruppen Front verkar i ett genuint samarbete där inga objekt eller idéer går att särskilja från kollektivet. Att samarbete är en grundförutsättning i deras formgivning är starkt framträdande. Fronts design har ofta skapats i samverkan med flera olika kompletterande kompetenser, som hantverkarens och industriproducentens, men också med mer oväntade kompetenser som magikerns eller historikerns. Historisk kompetens kombinerad med en hög och genomarbetad kunskap om dagens viktigaste designverktyg, det digitala, skapar nya förutsättningar med nya material. Prisenämnden ser ett flöde av förnyelseprocesser i gruppens produktion.”

Front arbetar som en enhet där alla deltar i designprocessen, från idémöte till slutprodukt. Slutprodukten berättar ofta en historia för betraktaren om processen. Objekt som Horse lamp – en häst i fullskala med lampskärm på huvudet och Pig tray, en gris som utgör stommen till ett bord, är redan välbekant för många. Med sin fascination för magi skapar Front till synes omöjlig design som trotsar naturlagarna.

Ted Hesselbom, museichef Röhsska museet

Tidigare mottagare av det Söderbergska Priset i medicin

2008	Felix Mitelman
2006	Catharina Svanborg och Lars Björck
2004	Anita Aperia
2002	Hans G. Boman
2000	Anders Björklund och Olle Lindvall
1998	Jan-Åke Gustafsson
1996	Björn Dahlbäck
1994	Jan Holmgren och Ann-Mari Svennerholm
1992	Per Ingvar Brånemark
1990	Per Björntorp
1988	Nils G. Kock
1986	Rolf Luft

Tidigare mottagare av det Söderbergska Handelspriset

2009	Mats Abrahamsson och Gunilla Jönsson
2008	Torsten Jansson
2007	Jonas och Robert af Jochnick
2006	Ulf Elg och Ulf Johansson
2005	Ingen utdelning
2004	Björn Passad
2003	Susanne Hertz och Per Andersson
2002	Per Stenberg och Anders Börjesson
2001	Jan Ramberg
2000	Gert Karnberger
1999	Solveig Wikström
1998	Lars Jacobsson
1997	Sven Gerentz
1996	Lars-Erik Gadde
1995	Jörgen Wennberg
1994	Claes-Robert Julander
1993	Håkan Bryngelsson
1992	Håkan Håkansson
1991	Pelle Nilsson och Thore Nydahl
1990	Lars-Gunnar Mattsson
1989	Hans Andersson och Göran Brodin
1988	Nils-Erik Wirsäll

Tidigare mottagare av Torsten och Wanja Söderbergs Pris

2009	Harri Koskinen
2008	Steinunn Sigurðardóttir
2007	Norway Says; Torbjörn Anderssen, Andreas Engesvik och Espen Voll
2006	Ole Jensen
2005	Gruppen bakom Volvo YCC (Your Concept Car)
2004	Janna Syvänoja
2003	Sigurður Gústafsson
2002	H.C. Ericsson
2001	Björn Dahlström
2000	Peter Opsvik
1999	Nordiska kritiker; Kaj Kalin, John Vedel-Riper, Jorunn Veiteberg, Adalsteinn Ingólfsson och Kerstin Wickmann
1998	Louise Sass
1997	Mats Theselius
1996	Brita Flander
1995	Liv Blåvarp
1994	Jane Reumert

Foto: Stefan Zimmerman

Professurer i klinisk medicinsk forskning

Karolinska Institutet fick i samband med 200-årsjubileet en mycket generös donation om totalt 100 miljoner kronor av stiftelserna i syfte att möta några av den moderna kliniska medicinens utmaningar. Idag är den möjligheten att bedriva klinisk medicinsk forskning utmanad när patienten vistas allt kortare inom sjukvårdens väggar, när behovet av bakgrundsinformation blir allt större och sjukvårdens arbetssätt blir alltmer processororienterat. Donationen möjliggör att nya kvalificerade forskare integreras i den kliniska ledningsfunktionen och därmed förmedlar behovet av ny kunskap i klinisk medicin.

På basen av donationen kommer Karolinska Institutet inom kort utlysa professorer inom ämnena klinisk regenerativ medicin, klinisk endokrinologi samt klinisk neuroimaging. Samtliga tre områden är identifierade efter en grundlig inventering där områdets karaktär, potentiella sökanden och klinikkens engagemang har vägts in. Målet är att inom vart och ett av dessa områden nå högsta internationella klass. En fjärde professor är under utformning inom området storskaliga kliniska gen/proteinanalyser.

Martin Ingvar, dekanus för forskning, professor, Karolinska Institutet

Unik webbplats för svensk design

Efterfrågan på svensk design ökar från omvärlden, samtidigt som det saknas bra allmän information på engelska. Svensk Form har länge insett behovet, och tog därför initiativet att skapa en internationell översiktlig webbplats: swedishdesign.se. Tack vare generöst bidrag om 2,2 miljoner kronor från Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser, kan arbetet sätta igång. Planen är att öppna webbplatsen i slutet av 2011 och att utveckla den under tre år tills den blir självförsörjande. Företag och designer ska kunna lägga upp material mot avgift i förutbestämda mallar och kategorier. Innehållet arkiveras digitalt, inklusive faktauppgifter med forskningsförberedande relevans. Kategorierna omfattar olika designområden, företag, formgivare, regioner, färger, material med mera. Utmaningen ligger i att vara tillräckligt internationellt attraktiv och konkurrenskraftig, varför användarvänlighet och en skicklig redaktör är en förutsättning. Projektet är ett samarbete mellan Svensk Form och Centrum för Näringslivshistoria. En naturlig fortsättning på vårt redan framgångsrika samarbete kring www.designarkiv.se – ett arkiv över svensk designhistoria.

Webbplatsen www.swedishlovestories.com visar ett femtiotal designer och företag i svensk Forms satsning i Milano under april 2011. Sidan fick över hundra tusen besökare de första veckorna – ett bra exempel på intresset för svensk samtida design.

Ewa Kumlin, vd Svensk Form

Foto: Caspar Almqvist

Donationsprofessur i Business History

Som en följd av en donation om 40 miljoner kronor från Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser, har en professor i Business History vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet inrättats. Tjänsten är förlagd till den ekonomisk-historiska institutionen. Business History – på svenska ofta översatt till näringslivshistoria – är ett expanderande ämnesområde och tjänsten är därför ett viktigt tillskott till Handelshögskolan. Det historiska perspektivet har mycket att erbjuda studenterna. Ämnet kan också öppna nya forskningsinitiativ vid universitetet, då det till sin natur är gränsöverskridande och möjligheterna till samarbete över institutionsgränserna är stora. Samtidigt var det dock viktigt att ämnet förlades till den ekonomisk-historiska institutionen. Ämnet är – och bör vara – stabilt förankrat inom historievetenskapen.

Doktorandutbildningen kommer naturligtvis att vara en viktig uppgift för den nya professorn. Dessutom bör de internationella forskarkontakterna stärkas. Ett större forskarnätverk kring karteller och konkurrens politik har exempelvis nyligen etablerats, och flera av institutionens forskare är medlemmar av detta nätverk. Business History är emellertid även viktigt ur nationell och lokal synvinkel. Ett projekt kring Göteborgs finansiella och ekonomiska historia i samarbete med Stadsmuseet håller därför på att utvecklas.

Susanna Fellman, nyutnämnd professor i Business History

Anslag 2010

MEDICIN

Gemensamt av Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser

Normark, Staffan; ständigt sekreterare, professor
Kungliga Vetenskapsakademien
Inrättande av forskningsprofessur i medicin
10 175 000 kronor

Wallberg-Henriksson, Harriet; rektor, professor
Karolinska Institutet.
Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelsers
jubileumsdonation (del 2)
50 000 000 kronor

Torsten Söderbergs Stiftelse

Bokarewa, Maria; docent, överläkare

Göteborgs universitet
Proto-oncogenes as effectors and therapeutic targets in
inflammation and autoimmune arthritis
4 500 000 kronor

Cao, Yihai; professor
Karolinska Institutet
Translational study on angiogenesis in regulation of
obesity and diabetes
2 700 000 kronor

Enerbäck, Sven; professor
Göteborgs universitet
Functional brown adipose tissue in healthy humans
– a new target for anti-obesity therapy
4 500 000 kronor

Hellstrand, Kristoffer; professor, överläkare
Göteborgs universitet
Nya behandlingsstrategier vid cancer och virusinfektioner
4 500 000 kronor

Smith, Ulf; professor, överläkare
Göteborgs universitet
Wnt activation – role in obesity and its complications
4 500 000 kronor

Svanborg, Catharina; professor
Lunds universitet
Genetics of innate immunity and host susceptibility
to acute and chronic infection
4 500 000 kronor

Ragnar Söderbergs Stiftelse

Björklund, Anders; professor
Lunds universitet
Utveckling av nya metoder att motverka den alfa-
synuclein-inducerade skadeprocessen, studerat i en ny
modell av Parkinsons sjukdom
3 112 814 kronor

Flygare, Johan; MD, PhD
Lunds universitet
Defining new molecular pathways for treatment of anemia
2 305 927 kronor

Jonsson, Ann-Beth; professor
Stockholms universitet
Bacteria-host interplay during disease progression
5 581 142 kronor

Landström, Marene; professor
Umeå universitet
Identification of novel molecular drug targets implicated
in prostate cancer progression
2 455 861 kronor

Mellstedt, Håkan; professor
Karolinska Institutet
Ror-1 – a receptor tyrosine kinase – a unique structure
for targeted therapy of CLL
1 967 068 kronor

Renström, Erik; professor
Lunds universitet
Finding the right molecular targets in the right patient
when treating type 2-diabetes
2 810 345 kronor

Söderberg-Nauclér, Cecilia; professor
Karolinska Institutet
Development of Novel Therapies Targeting
Cytomegalovirus (CMV) Infection in Malignancies of the
Nervous System
3 600 252 kronor

Uhrbom, Lene; docent
Uppsala universitet
Role of cellular origin for tumorigenicity of glioma-derived
cancer initiating cells
1 083 237 kronor

EKONOMI

Gemensamt av Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser

Braunerhjelm, Pontus; professor
Stiftelsen Entreprenörskapsforum
Entreprenörskapets ekonomi. Ett internationellt forsk-
ningsprojekt om betydelsen av institutioner
1 854 000 kronor

Torsten Söderbergs Stiftelse

Alvstam, Claes Göran; professor
Göteborgs universitet
Forskningsmiljön "Centre of International Business
Studies", Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
2 300 000 kronor

Andersson, Per; professor
Handelshögskolan i Stockholm
The Mobile Phone, Service Innovations and Market
Shaping Processes
968 000 kronor

Asgharian, Hossein; professor
Lunds universitet
Analyzing Risk Spillovers among Financial Markets using
Spatial Econometrics
800 000 kronor

Ax, Christian; professor
Göteborgs universitet
School of Accounting, Handelshögskolan
vid Göteborgs universitet
5 760 000 kronor

Johansson, Ulla; professor
Göteborgs universitet
Making Sense of Design Work – a research program
within design management exploring designers' and
design buyers' perspectives
3 600 000 kronor

Kokko, Ari; professor
Handelshögskolan i Stockholm
Effekter av institutioners funktionssätt och korruption på
svenska företags offshoring: Lokalisering, komposition
och volymeffekter
1 760 000 kronor

Kylsberg, Gösta; civilekonom, filosofie kandidat
Kunglig kommunikation – Körkonst och tradition.
En autoetnografi om autenticitet och aura i ett
kungligt konstföretag. Till minne av Nils Jönsson
Söderberg stallbetjänt vid Kungliga hovstallet
150 000 kronor

Nordanstad, Karl-Gunnar; museichef
Göteborgs Stadsmuseum
"Krona eller klave? Olika sidor av mynt och krediter i
Göteborg under 1800-talet"
610 000 kronor

Nyberg, Klas; professor
Stockholms stadsarkiv
Handelsgillen och kollektivt handlande:
grosshandelsassocieringen i Stockholm, 1720–2008
500 000 kronor

Sharma, Dharam Deo; professor
Handelshögskolan i Stockholm
Strategizing within competing institutional logics:
The microfinance case
700 000 kronor

Strömberg, Per; professor
Institutet för Finansforskning
Konferens om "Household Finance"
1 000 000 kronor

Sundberg, Carl Johan; docent, legitimerad läkare
Karolinska Institutet
Sjukvårds- och näringslivsmanagement för
blivande läkare
2 105 420 kronor

Söderlund, Magnus; professor
Handelshögskolan i Stockholm
Center of Excellence för marknadsföringsforskning
vid Handelshögskolan i Stockholm
3 100 000 kronor

Tagesson, Torbjörn; docent
Lunds universitet
What explains deviations from the Swedish code
of corporate governance
380 000 kronor

Thede, Susanna; filosofie doktor
Lunds universitet
Korruptionseffekter på utländska direktinvesteringar
500 000 kronor

Wolff, Rolf; professor, rektor
Göteborgs universitet
Managing the business school for the global economy
550 000 kronor

Förnyad avsättning till särskild satsning inom ekonomi
och rättsvetenskap under 2011
11 000 000 kronor

Ragnar Söderbergs Stiftelse

Bigsten, Arne; professor
Göteborgs universitet
Relevant Capabilities in a Globalized World
2 733 000 kronor

Edvinsson, Rodney; docent
Stockholms universitet
Ekonomiska kriser i historisk belysning
1 652 592 kronor

Flood, Lennart; professor
Göteborgs universitet
Economic incentives and the design of the welfare state
1 771 875 kronor

Johansson, Dan; docent
Ratio – Näringslivets forskningsinstitut
Explaining High-Growth Firms
3 740 871 kronor

Johansson, Anders; assistant professor
Handelshögskolan i Stockholm
Politics and Finance in East Asia
2 572 662 kronor

Loft, Anne; professor
Lunds universitet
Standards for Assurance in a Globalizing World
2 089 130 kronor

Magnusson, Lars; professor
Uppsala universitet
Bokprojektet Jordpäron
50 000 kronor

Naldi, Lucia; PhD
Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Branschens kunskapsbas och dess påverkan på nya
företags resultat och överlevnad
1 641 008 kronor

Nordlund Edvinsson, Therese; filosofie doktor
En osynlig företagshistoria: Direktörshustrun i
svenskt näringsliv 1880–1960
50 000 kronor

Ohlsson, Claes; filosofie doktor
Göteborgs universitet
Den finanskunne vardagssvensken?
797 983 kronor

Pehrsson, Anders; professor
Linnéuniversitetet
Svenska miljöteknikföretags marknadsexpansion:
företagsbesök med intervjuer i USA
49 364 kronor

Pemer, Frida; ekonomie doktor
Handelshögskolan i Stockholm
Mot en professionellare användning av
professionella tjänster
2 581 146 kronor

Seim, David; doktorand
Stockholms universitet
Demand for Redistribution – beyond Relative Income
209 000 kronor

Sjöländer, Pär; ekonomie doktor
Handelns Utredningsinstitut
Analys av asymmetrier i prisbildningsprocessen
på den svenska låneemarknaden
748 910 kronor

Stephan, Andreas; professor
Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Environmental Regulations, Innovations and
Productivity: Evidence from Swedish Pulp and
Paper Firms
710 397 kronor

Svedberg Helgesson, Karin; ekonomie doktor
Handelshögskolan i Stockholm
Ansvariga företag – inför vem och för vad?
Privata företag som statens agenter i den
riskbaserade kampen mot penningtvätt
2 310 961 kronor

Söderholm, Patrik; professor
Luleå tekniska universitet
Styrmedel för miljöteknik och innovation
1 633 300 kronor

Västfjäll, Daniel; docent
Linköpings universitet
Neural underpinnings of altruistic and charitable
economic decision behavior
2 061 050 kronor

Yakhlef, Ali; professor
Stockholms universitet
How Management Practice Innovation Comes about
2 555 182 kronor

RÄTTSVETENSKAP

Gemensamt av Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser

Alexius Borgström, Katarina; docent
Barns behov och föräldrars (o)förmåga. En studie av
vårdbehovsbedömningar i mål om tvångsvård av barn
till utvecklingsstörda föräldrar
480 000 kronor

Janse, Daniel; juris kandidat
Uppsala universitet
Självförvar mot internationell terrorism
260 000 kronor

Kellgren, Jan; docent
Linköpings universitet
Kontraktbaserade samarbeten inom ramen för enkla
bolag – en civil- och skatterättslig studie
440 000 kronor

Rynning, Elisabeth; professor
Uppsala universitet
Medicinsk rätt – satsning på forskningsmiljö, steg 1
6 630 600 kronor

Torsten Söderbergs Stiftelse

Brickman, Annika; regeringsråd
Föreningen för The Stockholm Prize in Criminology.
Kriminologipriset
350 000 kronor

Brokelind, Cecile; docent
Lunds universitet
Granskning av skattelag ur ett juridiskt perspektiv
320 000 kronor

Carlson, Caroline; juris kandidat
Stockholms universitet
Bevisprövning i skatteprocessen – särskilt avseende
bevisvärdering
950 000 kronor

Carlsson, Mia; juris doktor
Stockholms universitet
Principalansvar – ansvar för annans vållande
250 000 kronor

Domeij, Bengt; professor
Uppsala universitet
Efter anställningen – företagshemligheter och
konkurrensklausuler
720 000 kronor

Forsman, Maria; juris kandidat, forskarstuderande
Umeå universitet
Färdigställande av avhandlingen "Ingripanden
vid föräldrars våld och övergrepp mot barn. En
rättsvetenskaplig studie"
225 000 kronor

Hanthe, Peter; juris kandidat
Uppsala universitet
Medling – ett alternativ till prövning enligt FB 6 kap?
950 000 kronor

Hydén, Håkan; professor
Lunds universitet
Normer, regler och lagar. En tvärvetenskaplig konferens
om samhällets normativa anatomi
245 000 kronor

Ingvarsson, Torbjörn; juris doktor
Uppsala universitet
God sed som regleringsteknik
480 000 kronor

Korling, Fredric; juris doktor
Stockholms universitet
Intressekonflikter på den finansiella marknaden
– rättsliga krav på hantering av intressekonflikter
250 000 kronor

Lebeck, Carl; juris kandidat
Stockholms universitet
Konstitutionella aspekter av internationellt samarbete.
Storbritannien och USA
194 000 kronor

Möller, Mikael; professor
Uppsala universitet
Festskrift till Torgny Håstad
85 000 kronor

Waites, Ewa; juris kandidat, sekreterare
Stiftelsen Rättsstatens Vänner
Seminarie serie med tema rättssäkerhet
300 000 kronor

Avsättning till satsning inom ekonomi och rättsvetenskap
(se under rubrik Ekonomi)

Avsättning till särskild satsning i kriminologi till minne
av Edvard Söderberg
5 000 000 kronor

Ragnar Söderbergs Stiftelse

Asp, Petter; professor
Stockholms universitet
Principles for the cooperation in criminal matters within
the European Union – Building an Area of Freedom,
Security and Justice
908 000 kronor

Björkdahl, Erika P.; juris doktor
Uppsala universitet
Nätverk och avtal vid entreprenad
2 554 296 kronor

Brännström, Leila; juris doktor
Lunds universitet
Människohandel: effektiv bekämpning genom en
preciserad definition?
1 529 838 kronor

Bylander, Eric; docent
Göteborgs universitet
Prövningstillstånd i hovrätt och kammarrätt
– En rättsvetenskaplig studie
1 444 140 kronor

Darpö, Jan; docent
Uppsala universitet
Tradition och förnyelse på vattenrättsens område.
Om mötet mellan vattenrättsliga tillståndsregimer
och moderna miljökrav
976 956 kronor

Granhag, Pär Anders; professor
Göteborgs universitet
Stöd till forskningsmiljön "Research unit for Criminal,
Legal and Investigative Psychology"
1 946 000 kronor

Magnusson Sjöberg, Cecilia; professor
Stockholms universitet
Data protection in global networks – a comparative
study between Europe and the Asia-Pacific region
3 352 168 kronor

Michanek, Gabriel; professor
Uppsala universitet
Law, Aquatic Ecosystems and Sustainable Fishery
2 492 944 kronor

Noll, Gregor; professor
Lunds universitet
The Impact of Military Training Practices
on Targeting Law
5 132 536 kronor

Silfverberg, Christer; professor
Stockholms universitet
Socialavgifternas rättsliga förhållande till
socialförsäkringen och inkomstbeskattningen
1 678 015 kronor

Walleng, Kajsa; juris kandidat
Sambors kunskaper och reflektioner kring
sambolagstiftningen
25 000 kronor

ÖVRIGT

Gemensamt av Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser

Dahl, Karin; filosofie doktor
Göteborgs universitet
Bokpresentation/Workshop: Stig Dagerman i Frankrike
19 470 kronor

Engwall, Gunnel; professor
Stockholms universitet
Utgivning av August Strindbergs samlade verk
2 813 465 kronor

Fjæstad, Björn; chefredaktör
Stiftelsen Forskning & Framsteg
Utgivning av Forskning & Framsteg 2011
80 000 kronor

Gyberg, Bo-Erik; rektor
Nyckelviksskolan
Herthas kulle – första fasen
200 000 kronor

Husebye, Alexander; verkställande direktör
Centrum för näringslivshistoria i samarbete
med Föreningen Svensk Form
Swedishdesign.se
2 200 000 kronor

Mankell, Bia; lektor
Göteborgs universitet
Modebilder
300 000 kronor

Normark, Staffan; ständigt sekreterare, professor
Kungliga Vetenskapsakademien
Ingvar Lindqvistpriset 2011
495 000 kronor

Piehl, Christina; styrelseledamot
Stiftelsen Min Stora Dag
Förverkliga svårt sjuka barns önskedrömmar
350 000 kronor

Rollenhagen Tilly, Linnéa; filosofie doktor
Carl Johan Cronstedts arkitekturbibliotek
200 000 kronor

Welander-Berggren, Elsebeth; överintendent
Nationalmuseum, Waldemarsudde
Gösta Adrian Nilsson
159 000 kronor

Åblad, Jonas; projektledare
Stockholms universitet
Forskardagarna
150 000 kronor

Torsten Söderbergs Stiftelse

Anckar, Maj-Britt; förvaltare
Stiftelsen T. Segerstedts Minne
En årlig gästprofessur vid Göteborgs universitet i Torgny
Segerstedts namn och anda
200 000 kronor

Andersson, Kent; docent
GULD – från vikingarna och deras förfäder
50 000 kronor

Andersson, Christer; teknologie licentiat
Stiftelsen Hallands läns museer
Arkeologisk undersökning av Ås kloster 2011
375 000 kronor

- Andréasson, Maia; filosofie doktor
Riksföreningen Sverigekontakt
Svenskan i Amerika
97 000 kronor
- Andrén, Anders; professor
Stockholms universitet
Den nordiska religionens materiella dimensioner
500 000 kronor
- Berglund, Bengt; professor
Chalmers tekniska högskola
Tryckning och uppdatering av Elias Cornells
licavhandling "Gjutjärnet som byggnadstekniskt och
dekorativt material på 1800-talet."
72 000 kronor
- Blom, Maria; medicine doktor, leg. tandläkare
Akupunktur – ett terapeutiskt hjälpmedel mot
muntorrhet vid Sjögrens syndrom. Positiva sideeffekter
på trötthet och ögontorrhet. En klinisk studie.
135 000 kronor
- Brodin, Louise; redaktör
Axel-Nilsson – museiman och allkonstnär
200 000 kronor
- Brown Ahlund, Carolina; filosofie kandidat
Uppsala universitet
"Bland herdinnor och vittra fruntimmer. Litterära teman i
svenska kvinnoporträtt under 1700-talet"
60 000 kronor
- Brunnström, Lars; professor adjungerad
Göteborgs universitet
Översättning av en bok om svensk designhistoria
95 000 kronor
- Hagberg, Johnny; prost
Skara Stiftshistoriska Sällskap
Skarabreviarier
100 000 kronor
- Hagberg, Johnny; prost
Skara Stiftshistoriska Sällskap
Edition av melodier i medeltida helgonofficier (hystorie)
50 000 kronor
- Hellblom Sjögren, Lena; filosofie doktor
Barnets bästa och barnets mänskliga rättigheter i svåra
vårdnadskonflikter
350 000 kronor
- Hesselbom, Ted; museichef
Röhsska museet
Hylla N
400 000 kronor
- Husebye, Alexander; verkställande direktör
Centrum för näringslivshistoria
Karossmakarnas historia – engelsk översättning
125 000 kronor
- Jansson, Per-Ola
Stiftelsen Rättsstatens Vänner
Seminarium om samspelet mellan dömande verksamhet
och psykologi
40 200 kronor
- Keinänen, Marja-Liisa; filosofie doktor, forskare
Uppsala universitet
Med eld, trolldom och sisu. En studie över
ackulturations- och assimilationsprocesser bland
skogsfinnar i Värmland, Orsa och Norrland
40 000 kronor
- Klackenberg, Dag; ordförande
De svenska historiedagarna 2010
100 000 kronor
- Kumlin, Ewa; verkställande direktör
Svensk Form
Design D. Kunskaps- och kompetensutvecklingsdag
100 000 kronor
- Larsson, Kristian; filosofie doktor
Masken des Erzählens
20 000 kronor
- Larsson, Lars; professor
Lunds universitet
Nedbrunna hus – brännande frågor
459 360 kronor
- Lind, Lotta; ekonom
Göteborgs universitet
Internationella Vetenskapsfestivalen Göteborg
250 000 kronor
- Lindfors, Frida; antikvarie
Stockholms medeltidsmuseum
Öppning av Magnus Ladulås grav i Riddarholmskyrkan
200 000 kronor
- Ling, Jan; professor, filosofie doktor, docent
Göteborgs universitet
Herbert Blomstedt Collection – A Musician
Returning Home
700 000 kronor
- Ling, Johan; filosofie doktor
Göteborgs universitet
Kungahällaprojektet – Det vikingatida Kungahällas
roll i den nordiska riksbildningen
600 000 kronor
- Nauman, Sari; doktorand
Göteborgs universitet
Det edsvurna samhället: Eterna i Sverige ca 1500–1850
10 000 kronor
- Nilsson, Lars Erik; professor emeritus
Hällristarens språk
148 500 kronor
- Nilsson, Lars Erik; professor emeritus
Detaljgranskning av hällristning
24 000 kronor
- Nitenberg, Annelie; filosofie licentiat, proj.ledare
Vänernmuseum
Sunnerbyprojektet
500 000 kronor
- Nord, Anders; docent
Nordiska museet
Ett gåtfullt medeltidspigment
80 000 kronor
- Nordenfelt, Eva; journalist
Bok om Axel Larsson, möbelformgivare och
inredningsarkitekt
50 000 kronor
- Nordgren, Sune; projektledare
Stiftelsen Museum Vandalorum
Studiearkiv i Vandalorum
500 000 kronor
- Nordqvist, Bengt; filosofie doktor
Riksantikvarieämbetet
Guldets tid och Offerplats Finnestorp
500 000 kronor
- Nyberg, Gudrun; adjungerad professor emeritus
Biografi över Clas Alströmer (1736–1794)
64 000 kronor
- Rahe, Ulrike; professor
Chalmers tekniska högskola
Pattern Generation in Formal Systems
– A Basic Design Approach to Formation
of a Language of Form
1 000 000 kronor
- Ralph, Bo; professor
Riksföreningen Sverigekontakt
Sagaprojektet
1 000 000 kronor
- Ulväng, Göran; filosofie doktor
Uppsala universitet
Den glömda konsumtionen. Den svenska
auktionsverksamheten under 1700- och 1800-talet
50 000 kronor
- van der Vliet, Anna; projektledare
Röda Sten Kulturförening
Konstens plats i en tid av kreativitetens frenesi
100 000 kronor
- Wallsten, Lars; doktorand
Göteborgs universitet
Anteckningar om Spår
156 000 kronor
- Wetters, Åsa; textilkonstnär, författare
"Lapptäcken – en kulturskatt"
350 000 kronor

Ragnar Söderbergs Stiftelse

- Balabina, Nina; konstnärlig ledare
Sveriges Nationella Ungdomsymfoniorkester
250 000 kronor
- Dahlin, Anki; museichef
Kulturen i Lund
Världen på Kulturen
845 536 kronor
- Gunnarsson, Annika; intendent
Läs bilden – se texten! Interaktionen mellan bild och
text i berättelserna om Alfons Åberg
75 000 kronor
- Hagströmer, Denise; doktorand
En nationell vision? svenska ambassader från
1900-talets mitt till idag
150 000 kronor
- Hüttner, Per; konstnär
Vision Forum
Internationellt och gränsöverskridande projekt
– (IN)VISIBLE DIALOGUES
115 000 kronor
- Ljungholm, Ann-Charlotte; filosofie kandidat
Stiftelsen Leufsta
Boken: Lövstabrak – en gång världens största järnbruk
75 000 kronor
- Normark, Staffan; ständig sekreterare
Kungliga Vetenskapsakademien
Vidareutveckling av NTA-teman för ökat lärande och
läsande i naturvetenskap och teknik
1 312 666 kronor
- Olsson, Mikael; fotograf, konstnär, arkitekt
Bruno Mathsson – Del 2. En oupptäckt fortsättning
150 000 kronor
- Slöör, Susanna; ständig sekreterare
Konstakademien
Ulf Linde Spectator Academy
1 000 000 kronor
- Wistman, Christina G.; filosofie doktor
Jamtli
Digitalisering av Jamtlis konstsamling
61 000 kronor
- Ågren, Louise; projektledare
Förbundet Unga Forskare
SIYSS – Stockholm International Youth Science Seminar
50 000 kronor
- Ålveby, Kristina; filosofie kandidat
Same same but different. Incipient complexity in craft
practice. Observations of variation and formalisation in
Cypriot Chalcolithic chert production
45 000 kronor

PRISER

Gemensamt av Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser

Det Söderbergiska Priset i medicin 2010

till Lars Klareskog

Svenska Läkaresällskapet
1 000 000 kronor plus omkostnader
750 000 kronor

Det Söderbergiska Handelspriset 2010 till Anders Löner

Svensk Handel
500 000 kronor plus omkostnader
250 000 kronor

Torsten och Wanja Söderbergs Pris 2010 till Front

Röhsska museet
1 000 000 kronor plus omkostnader
och utställning 750 000 kronor

Det Söderbergiska Priset 2008 och 2009

Kungliga Vetenskapsakademien
126 085 kronor omkostnader

Torsten Söderbergs Stiftelse

Besöksadress: Karlavägen 41, Stockholm

Postadress: Box 5391, 102 49 Stockholm

Telefon: 08-661 52 11

www.torstensoderbergsstiftelse.se

Ragnar Söderbergs Stiftelse

Besöksadress: Östermalmstorg 1, Stockholm

Postadress: Box 5391, 102 49 Stockholm

Telefon: 08-402 18 20

www.ragnarsoderbergsstiftelse.se